

De geboorte

De kraamstalperiode is de belangrijkste fase van de zeugenhouderij. Daarom moet de geboorte van de biggen zo goed mogelijk voorbereid worden. Hieronder volgen een aantal maatregelen die de varkenshouder kan nemen om de geboorte van de biggen in gunstige omstandigheden te laten verlopen.

Zorg voor een propere geboorteplaats

De biggen komen vrijwel steriel ter wereld en hebben nog geen weerstand kunnen opbouwen. Een propere geboorteplaats is daarom cruciaal voor een goede start. Tot aan de geboorte moet de mest van de zeug minstens dagelijks weggenomen worden.

Schenk daarom voldoende aandacht aan de consistentie van de zeugenmest. Het is erg belangrijk om constipatie te vermijden. Daarom worden vaak additieven aan het zeugenvoer toegevoegd om een slappere mestconsistentie en dus een vlotter geboorteproses te bekomen. Maar te slappe mest is anderzijds moeilijker weg te scheppen en geeft een bevuild achterhand van de zeug. Bij deze zeugen komen de biggen besmeurd ter wereld en komen er mestpartikels via de neus en de mond in de big terecht. Bedrijven die te kampen hebben met besmeurde biggen, kunnen hun toevlucht nemen tot werpmatjes.

Houd de biggen op temperatuur

Na de geboorte moeten de biggen opdrogen. De verdamping van het vruchtwater en het opdrogen van de vruchtvliezen vergt veel warmte van de big en zorgt ervoor dat de lichaamstemperatuur van het dier enkele uren na de geboorte al met 3 tot 4 graden gedaald is. Hang daarom tijdig de warmtelampen boven het biggennest en schakel ook de vloerverwarming op tijd in. Een warmtelamp en een warm biggennest kunnen het energieverlies van de big grotendeels compenseren.

Biggen die sneller en met minder energieverlies opdrogen, gaan sneller naar de uier en nemen sneller hun biest op. Biggenhokken kunnen soelaas bieden in de koudere kraamhokken (bv. de kraamhokken nabij de ventilator). De temperatuur ter hoogte van het biggennest dient rond het werpen 35°C te bedragen. Gedurende de eerste week mag de temperatuur van het nest gerust 30 à 32°C blijven. Meet deze temperatuur geregeld na met een thermometer die in het nest gelegd wordt.

Geboortehulp

Meestal worden biggen op een natuurlijke en spontane manier geboren. Soms is er echter hulp nodig. Het is absoluut noodzakelijk dat deze hulp goed en hygiënisch uitgevoerd wordt. Geboortehulp is aangewezen wanneer er 30 tot 40 minuten na de geboorte van een big nog steeds geen volgende geboren is, of wanneer de laatst geboren big volledig opgedroogd is.

Let op met het gebruik van oxytocine

Indien de zeug 'stilvalt' en er al enige tijd geen weeën meer waar te ne-

DEMOPROJECT

In oktober 2010 ging het AD-LO-demoproject 'doodgeboren biggen en uitval bij de biggen op het moderne varkensbedrijf' van start met als doel de risicofactoren van uitval van biggen in beeld te brengen en te zoeken naar oplossingen om de sterfte in de kraamstal te beperken.

Voor het demoproject werden 15 bedrijven geselecteerd die kampten met een probleem van te veel uitval. Het percentage doodgeboren biggen en uitval in de kraamstal samen bedroeg meer dan 24%. Daarnaast werden ook 4 bedrijven geselecteerd met een uitvalpercentage lager dan 19%. op 14 van de 15 bedrijven met een te hoge uitval in de kraamstal werd partusinductie standaard toegepast, variërend van dag 113 tot dag 115. op de 4 bedrijven met een aanvaardbare uitval werd geen standaardpartusinductie uitgevoerd.

Het demoproject wordt gesubsidieerd door het Europees landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

men zijn, dan kan men oxytocine toedienen. Pas echter op met het gebruik van dit product en hou rekening met enkele voorwaarden.

Dien nooit oxytocine toe aan een persende zeug! Hier zal de oxytocine immers de contracties nog verder doen toenemen, waardoor de baarmoeder als het ware in een spastische kramptoestand overgaat. De nageboorte laat los, waardoor de biggen te weinig zuurstof krijgen. Bij een zuurstoftekort worden de biggen dood geboren of zijn ze verzuurd en gaan ze (te) traag drinken.

Ook een te hoge dosis oxytocine geeft een spastische kramptoestand van de baarmoeder met meer doodgeboorte en verzuring. Gebruik daarom maximaal 1 cc oxytocine tijdens het werpproces.

Dien oxytocine ook niet te vroeg toe tijdens het werpen. Als de baarmoederhals nog te weinig ontsloten is en men wekt met oxytocine baarmoedercontracties op, kunnen de biggen het geboortekanaal niet verlaten. Ook dit kan meer doodgeboorte tot gevolg hebben.

Als een zeug vlot haar eerste zes biggen geworpen heeft, dan pas kan men bij weeënzwakke eventueel denken aan oxytocine. Gebruik oxytocine hoogstens twee keer tijdens het werpen.

Manueel opvoelen van de zeug

Een zeug met weeën waarbij de biggen te traag geboren worden, voelt u op. De biggen hebben dan hoogstwaarschijnlijk ofwel een afwijkende ligging, of er is een te grote big op komst of er bevinden zich twee biggen tegelijk in het geboortekanaal.

Wanneer u overgaat tot het manueel opvoelen van de zeug, open dan eerst de box en neem de hokafscheiding weg. Maar al te vaak wordt dit gedaan net voor het opvoelen wanneer men de handschoen al aangetrokken heeft. Vaak is de achterkant van de zeugenbox bevuild en wordt de handschoen en dus ook het geboortekanaal bevuild.

Vervolgens wast u de kling met warm water en zeep. Dit is ten sterkste aanbevolen bij zeugen met te platte mest. Rol de mouwen op tot aan de oksel, trek een lange wegwerphandschoen aan en breng rijkelijk glijmiddel aan. Best brengt u eerst twee vingers in de vagina om irritatie of stress zo veel als mogelijk te voorkomen. Vervolgens brengt u geleidelijk de hand en onderarm in de zeug om haar te verlossen. Laat de navelstreng intact totdat die spontaan scheurt, zodat de big zo lang mogelijk voldoende zuurstof krijgt.

Baarmoedertorsie

Indien men plooiën in de kling voelt en de toegang tot de baarmoeder erg nauw is, kan er sprake zijn van een baarmoedertorsie, een draaiing van de volledige baarmoeder in de zeug. Door de zeug recht te jagen en eventueel wat te doen bewegen kan de torsie opgeheven worden.

Volgende partners werkten mee aan dit project:

